

57 הנפלט, כך גם אם היתה **שְׁלוּקָה** – מבושלת הרבה מאד, **אוֹסְרָת**
 58 בשר אחר, וְנִאֲסְרָת בעצמה, מפני שהשליקה נמשכת זמן רב, והיא
 59 גומרת לפלוט ופנויה לבלוע. ונמצא אם כן שכבד שלוק מותר
 60 באכילה לדעת רבי אליעזר, ואסור לשיטת רבי ישמעאל בנו של רבי
 61 יוחנן בן ברוקא.
 62 הגמרא מביאה מעשה בכדי לברר מה דינו של דם הנמצא בסמפוני
 63 הכבד: **רַבָּה בַר רַב הוּנָא אִקְלַע לְבֵי רַבָּה בַר רַב נַחֲמָן בִּשְׁבַת, אִיִּיתֵי**
 64 **לְקַמְיָה תַּלְתָּ סַמְפּוֹנָא פִּיחָא** – הובאו לפניו שלוש סאים מפת נקיה שטחו
 65 על פניה שמן ודבש. **אָמַר לְהוּ רַבָּה בַר רַב הוּנָא** לבני ביתו של רבה
 66 בר רב נחמן, **מִי הָיָה יְדַעְתִּינּוּ דְאִתֵּינָא** – וכי הייתם יודעים שאבוא
 67 היום, שטרחתם להכין סעודה חשובה זו. **אָמְרוּ לֵיהּ רַבָּה בַר רב**
 68 **הוּנָא, מִי עֲדִיפַת לָן מִינָה** – כלום חשוב אתה אצלנו יותר מהשבת,
 69 **דְּבַתִּיב** – שנאמר בה (ישעיה נח א) **יְקַרְאֲתָ לְשַׁבַּת עֲנִי, לְכַבּוּד הַשַּׁבַּת**
 70 **הַכְּנֹו, וְלֹא הִיִּינוּ יוֹדְעִים שַׁתְּבוּא**. ממשיכה הגמרא לספר: **אֲדַהְבִּי** –
 71 בעוד שהיו עסוקים בדברים אלו **אֲשַׁבֵּחַ** – מצא רבה בר רב הונא
 72 **הָהוּא בְּכִרְא דְהָהוּ בַּה סַמְפּוֹנָא דְבִלְעָא דְמָא** – כבד אחד שהיה בו
 73 סמפון מלא בדם. **אָמַר לְהוּ** לבני ביתו של רבה בר רב נחמן, **אִמְאִי**
 74 **עֲבִדְתִּיתוּ הָבֵי** – מדוע עשיתם כך, להשאיר את הסמפונות מלאים דם,
 75 והלא דם זה אסור באכילה. **אָמְרוּ לֵיהּ, אֲלָא הִיבֵי נַעֲבִיד** – כיצד
 76 נעשה לרוקן את הסמפונות מהדם. **אָמַר לְהוּ, קַרְעוּ אֶת הַכְּבֵד קוֹדֵם**
 77 **צְלִיתוּ שְׁתֵּי וְעָרְב, וְחִיתוּבָא לְתַחַת** – ובשעת הצליה הניחוהו
 78 כשהצד החרוך כלפי מטה, כדי שיובל הדם לזוב ולצאת בצליה.
 79 מוסיפה הגמרא: **וְהָנִי מִיָּלֵי** – ודברים אלו, שצריך לקרוע שתי וערב
 80 קודם הצליה, לא נאמרו אלא **בְּכִרְא** – (בכבד), **אֲבָל מְחֻלָּא** – טחול
 81 של בהמה, אף על פי שיש לו צבע של דם ונראה כאילו יש בו ריבוי
 82 דם כמו בכבד, אינו טעון קריעה, ומותר אפילו בבישול, מפני
 83 ששומנא **בְּעֻלְמָא הוּא** – סתם שומן הוא, ואין בו ריבוי דם יותר
 84 מבשר אחר. **כִּי הָא** – וכמו זה שמצינו **דְּשִׁמוֹנָא עֲבִדֵי לֵיהּ תַּבְּשִׁילָא**
 85 **דְּמַחְלֵי בְּיוֹמָא דְעֵבִיד מְלָתָא** – לשמואל היו עושים תבשיל של
 86 טחולים ביום שהיה מקיז דם, ומוכח שלא חשש בו לריבוי דם, והתיר
 87 אפילו לבשול בקדירה.
 88 הגמרא דנה בדיני צליית כבד או כחל בשיפור אחד עם הבשר:
 89 **אֲתָמַר** – נאמר בבית המדרש, **בְּכִרְא עֵילוּי בְּשָׂרָא שְׂרִי** – הצולה כבד
 90 עם בשר אחר בשיפור אחד, והכבד נעוץ בשיפור מעל הבשר, אף על
 91 פי שהדם זב מהכבד על הבשר הרי זה מותר, שהרי **דְּמָא מְשַׂרְק**
 92 **שְׂרִיק** – דרכו של דם להחליק על גבי הבשר ולפיול ממנו, ואינו נבלע
 93 בו. אבל **בְּחֻלָּא עֵילוּי בְּשָׂרָא** – הצולה כחול עם בשר בשיפור אחד,
 94 והכחל נעוץ בשיפור מעל הבשר, הרי זה **אִסוּר**. **מֵאִי טַעְמָא, מִפְּנֵי**
 95 **שֶׁהַחֵלֶב הַנוֹטֵף מִהַכְּחַל בְּשַׁעַת צְלִיָּה סְרוּבֵי מְסַרְיָה** – דרכו להידבק
 96 בבשר ולהיבלע בו, ואסורו.
 97 **רַב דִּימִי מְנַהֲרֵדְעָא מְתַנִּי אֲפָכָא** – רב דימי מנהרדעא שנה שמועה
 98 זו להפך, **בְּחֻלָּא עֵילוּי בְּשָׂרָא** – אם הכחל נעוץ בשיפור מעל הבשר,
 99 **שְׂרִי** – מותר, **מֵאִי טַעְמָא, מִפְּנֵי שֶׁחֵלֶב שְׁחוּטָה** – חלב שנמצא בכחל
 100 לאחר שחיתת הבהמה אינו אסור אלא **מְדַרְבָּנָן**, ולכן אין להחמיר
 101 ולחשוש שמא נבלע בבשר המונח תחתיו בשעת הצליה. אבל **בְּכִרְא**
 102 **עֵילוּי בְּשָׂרָא** – כבד הנעוץ בשיפור מעל הבשר, הרי זה **אִסוּר**, מפני
 103 שְׂדָם איסור **דְּאִוְרִייתָא** הוא, ויש להחמיר ולחשוש שמא נבלע ממנו
 104 בבשר שתחתיו.
 105 פסק ההלכה בדיני צליית כבד וכחל עם בשר: **דְּרַשׁ מְרִימַר, הֲלִכְתָּא**
 106 **– הַכְּרַעַת הַחֲלֹכָה הִיא, שְׂפִין בְּכִרְא וּבִין בְּחֻלָּא, לַהֲנִיחֵם בְּשַׁעַת**
 107 **צְלִיָּה תוֹתֵי בְּשָׂרָא** – מתחת לבשר אחר, שְׂרִי – מותר, אך להניחם
 108 **עֵילוּי בְּשָׂרָא** – מעל בשר אחר, **דְּיַעֲבַד אִין** – אם עבר והניחם לא
 109 נאסר הבשר, אך **לְבַתְּחֻלָּה לֹא יִנִּיחֵם כֵּךְ**.
 110 מספרת הגמרא: **רַב אֲשִׁי אִיקְלַע לְבֵי רַמִּי בַר אֲבָא חֲמוּה** – רב אשי
 111 הוזמן לבית חמיו רמי בר אבא. **הָיְתָה לְבִרְיָה דְרַמִּי בַר אֲבָא** – ראה
 112 שם את בנו של רמי בר אבא **דְּקָא**

1 והוא אוסר בשר המתבשל עמו **מְשֻׁיִם שְׁמֹנִיתָא** – טעם שומן של
 2 איסור הנפלט ממנו ונבלע בשאר החתיכות, אך עדיין יש להסתפק
 3 **מְשֻׁיִם דְּמָא מָא** – האם כבד של היתר שהתבשל עם חתיכות אחרות
 4 אוסר אותן על ידי הדם הנפלט ממנו ונבלע בהן, או לא.
 5 ממשיכה הגמרא לספר: **כִּי הָדַר סְלִיק** – כשחזר רב ספרא ועלה
 6 לארץ ישראל, **אֲשַׁבְּחִיה לְרַבִּי וְרִיקָא** – מצא שם את רב זריקא,
 7 ושאלו האם הכבד אוסר בשר אחר המתבשל עמו. **אָמַר לֵיהּ רבי**
 8 **זריקא לרב ספרא, הָאִי נָמִי לֹא תַבְּעֵי לָךְ** – גם שאלה זו לא תהיה
 9 בספק אצלך, **דְּאִנָּא וְנָנְאִי בְּרִיָּה דְרַבִּי אֲמִי אִיקְלַעֵן לְבֵי יְהוּדָה בְּרִיָּה**
 10 **דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן פִּי** – שהרי אני ונאי בנו של רבי אמי הודמנו לבית
 11 יהודה בנו של רבי שמעון בן פיז, וקריבו לָן קַנְיָא בְּקוֹפִיָּה – והגישו
 12 לנו קנה של בהמה עם כל המחובר אליו, הריאה, הלב והכבד, וכולם
 13 התבשלו יחדיו, וְאֲבָלְנָא – ואכלנו מבשר זה. ומוכח ממעשה זה
 14 שכבד אינו אוסר בשר אחר שמתבשל עמו.
 15 הגמרא דוחה את ראיית רבי זריקא: **מִתְקִיף לֵיהּ רַב אֲשִׁי, וְאִיתִמָּא**
 16 **– ויש אומרים שהקשה זאת רבי שְׁמַיָּאל מְרוּקִינָא, מִנֵּין יַדַּע רבי**
 17 **זריקא שבישלו את הקנה עם כל המחובר אליו באופן רגיל, וְדִלְמָא**
 18 **פִּי קָנָה חוּץ לְקַדְרָה הָהוּ** – ושמא בשעת הבישול פתח הקנה של
 19 הבהמה היה מונח מחוץ לקדירה, וכל הדם שנפלט מהכבד על ידי
 20 הבישול נשפך דרך קנה הכבד לקנה הריאה, ומשם אל מחוץ לקדירה
 21 ולכן לא נאסר הבשר, אבל בבישול רגיל יתכן שהיה הכבד אוסר את
 22 הבשר. **אִי נָמִי** – ויתכן לומר באופן נוסף שבאותו מקרה הכבד לא
 23 התבשל כרגיל, אלא **מִיחֻלָּט הָהוּ חֲלוּט** לֵיהּ **מִעֵיקְרָא** – הכבד היה
 24 חלוט קודם הבישול בחומץ או במים רותחים, והחליטה מונעת מן
 25 הדם להפלט בבישול, אבל לולי החליטה יתכן שהיה הכבד אוסר את
 26 הבשר.
 27 מביאה הגמרא ראייה שחליטה מועילה: **כִּי הָא דְרַב הוּנָא חֲלִטֵי לֵיהּ**
 28 **בְּחֻלָּא** – כמו זה שמצינו שררב הונא היו חולטים את הכבד בחומץ
 29 קודם בישולו, וְרַב נַחֲמָן חֲלִטֵי לֵיהּ בְּרוֹתְחִין – ולרב נחמן היו חולטים
 30 את הכבד במים רותחים.
 31 הגמרא ממשיכה לדון ביני חליטה: **וּבְדִין הַחֹמוֹץ שַׁחֲלוּ בו את**
 32 **הַכְּבֵד כְּכַר רַב פִּסְפָּא קָמִיה דְרַבָּא לְמִימַר** – רב פפא בעת שישב לפני
 33 רבא סבר לומר **חֲלָא אִסוּר** – שהחומץ עצמו אסור מפני שנפלט
 34 לתוכו מעט דם בשעת החליטה. **אָמַר לֵיהּ רבא לרב פפא, אִי חֲלָא**
 35 **אִסוּר אִיהוּ נָמִי אִסוּר** – אילו היה החומץ נאסר, היה גם הכבד עצמו
 36 נאסר, **כִּי הִיבֵי דְפִלּוּט הָדַר פִּלְע** – מפני שאם היה נפלט מעט דם
 37 מהכבד לתוך החומץ, היה הכבד חוזר ובוֹלַע את אותו דם בגמור
 38 החליטה, שהרי לאחר שנחלט כבר אינו טרוד לפלוט עוד דם, ועל כן
 39 בכחו לבלוע. אלא ודאי שגם החומץ עצמו מותר, ואין חוששים
 40 שמא נפלט דם לתוכו.
 41 הגמרא מביאה מעשה בענין אכילת כבד שלוק: **האמורא רַב בַר**
 42 **שְׁבָא אִיקְלַע לְבֵי רַב נַחֲמָן** – הוזמן לבית רב נחמן, **אִיִּיתֵי לֵיהּ בְּכִרְא**
 43 **שְׁלִיקָא** – הביאו לו כבד שלוק, וְלֹא אֲבָל מִפְּנֵי שֶׁסָּבַר שַׁכְּבַד שְׁלֹק
 44 **אִסוּר באכילה. אָמְרוּ לֵיהּ רַב נַחֲמָן, בַּר בִּי רַב דְלָגִיו לֹא אֲבָל** –
 45 התלמיד המתארח בתוך ביתך אינו אוכל מהכבד שהוגש לפניו, וּמָנֹו
 46 **– ומיהו אותו תלמיד, רַב בַר שְׁבָא. אָמַר לְהוּ רַב נַחֲמָן, נִאֲמֹו לְשַׁבָּא**
 47 **– הגמיאו והלעיטו את הכבד לבנו של שבא בעל כרחו, שאין בו כל**
 48 **איסור**.
 49 הגמרא תולה דין זה במחלוקת תנאים: **בְּתַנָּאִי** – יש לתלות את דין
 50 הכבד השלוק במחלוקת תנאים, שכן שנינו בברייתא, **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר**
 51 **אָמַר, הַכְּבֵד אוֹסְרָת בשר אחר המתבשל עמו, וְאִינָה נִאֲסְרָת**
 52 **מהדם הנפלט ממנה, מִפְּנֵי שְׁפּוּלְטָת דָּם, וְדָם זֶה אוֹסֵר בשר אחר**
 53 **הבשר, אבל הכבד אינה נאסרת מפני שטרודה לפלוט וְאִינָה בּוֹלַעַת**.
 54 **רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּנֵו שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה חוֹלֵק וְאוֹמַר, כִּשֶׁם שֶׁאֵם**
 55 **הִיְתָה הַכְּבֵד מְתוּבָּלָת בַּתְּבִלִּין הִרִי הִיא אוֹסְרָת בשר אחר יְגוּם**
 56 **נִאֲסְרָת בעצמה, מפני שהתבלין מרכך אותה וגורם לה לבלוע מהדם**

59 היא בלעה טעם של איסור, שהרי נבלע בה דם. השיג רבא על דבריה:
 60 **אמר ליה רבא לאביי, כי בלע היתרא מאי הוי** – מה תועלת יש
 61 כאשר תאמר שהסכין בלעה טעם של היתר, והרי סוף סוף **האי**
 62 **היתרא** – טעם היתר זה, היתר דאתי לדי איסורא הוא – הוא היתר
 63 שסופו לבוא לדי איסור, דאיסורא קאכיל – שהרי בשעה שיאכל
 64 את הצנן בתוך הכותח יהיה טעם זה אסור, מפני שיהיה מעורב
 65 בחלב.
 66 **אלא אמר רבא, טעמו של רב כהנא** שהתיר לאכול את הצנן הזה
 67 בכוחות הוא מפני דהאי – צנן שנחתך בסכין של בשר, **אפשר**
 68 **למטעמיה** – מותר לטעום אותו לאחר שנחתך וקודם שמערבים אותו
 69 בכוחות ולהרגיש אם יש בו טעם בשר או לא, ורב כהנא לא התיר
 70 אלא כאשר טעמו אותו והרגישו שאין בו טעם בשר, ואלו **האי** –
 71 קערה שמלח בה בשר, **לא אפשר למטעמיה** – אסור לטעום ולבדוק
 72 אם יש בה טעם דם, מפני שאם באמת יש בה טעם דם הרי הטועם
 73 יעבור על איסור אכילת דם.
 74 רב פפא מקשה על טעמו של רבא: **אמר ליה רב פפא לרבא, מדוע**
 75 **אין לקערה תקנה על ידי טעימה, ולימטעמיה קפילא ארמאה** – והרי
 76 אפשר לתת לנחתום נכרי לטעום בתבשיל שיתבשל בה, והוא יאמר
 77 אם מורגש בו טעם דם. וראיה לדבר שסומכים על טעימת נחתום
 78 נכרי, שכן **מי לא תנן** – האם לא שנינו בברייתא (תוספתא תרומות פ"ח
 79 ה"ב) **קדרה שבישל בה בשר, לא יבשל בה לאחר מכן חלב, מפני**
 80 **שטעם הבשר מתבשל עם החלב, ואם עבר ובשל, נאסר התבשיל**
 81 **בנותן טעם** – אם מורגש בו טעם הבשר. וכן קדרה שבישל בה
 82 **תרומה, לא יבשל בה לאחר מכן מאכל של חולין** שעתיד להאכילו
 83 לזר, מפני שטעם התרומה נבלע בחולין ואוסרו לזר, **ואם עבר ובשל,**
 84 **נאסר התבשיל לזרים בנותן טעם** – אם מורגש בו טעם התרומה.
 85 **ואמרין** – ואמרנו על דברי הברייתא הזו, **בשלמא** – הברייתא מובנת
 86 בדין השנוי בסיפא, כאשר החשש הוא שמא יש טעם תרומה
 87 בתבשיל, שהרי **טעים לה בהן** – מותר לכהן לטעום את התבשיל
 88 ולבדוק אם מורגש בו טעם תרומה, מפני שאף אם הטעם מורגש לא
 89 עבר איסור בטעימתו, שתרומה מותרת לכהנים, **אלא ברישא, כאשר**
 90 **החשש הוא שמא יש לתבשיל טעם בשר בחלב, מאן טעים לה** – מי
 91 יטעם את התבשיל ויודיע אם מורגש בו טעם הבשר, והלא אסור
 92 לטועמו שמא אכן יש בו טעם אסור. **ואמר לן** – ואמר לנו רבינו על
 93 שאלה זו, **לימטעמיה קפילא** – שיטעם את התבשיל נחתום נכרי, והוא
 94 יודיע לנו אם יש בה טעם בשר בחלב. ואם כן **הכא נמי** – גם בענינו,
 95 בקערה שמלח בה בשר, **לימטעמיה קפילא** – שיטעם נחתום נכרי
 96 ויודיע אם מורגש טעם דם בתבשיל שמתבשל בה. השיב רבא לרב
 97 פפא: **הכא נמי** – אכן גם כאן אם יטעם נחתום נכרי ויאמר שאינו
 98 מרגיש טעם דם יהיה מותר לאכול בה רותח, **כי קאמינא** – ומה
 99 שאמרתי שאסור לאכול בה מפני שאסור לטעום ממנה, דיברתי
 100 באופן דילכא **קפילא** – שאין נחתום נכרי לפנינו.
 101 מתוך הנידון על קערות הבלועות בטעם איסור, מבררת הגמרא מה
 102 דינו של קערות הבלועות בטעם בשר או חלב: **איתמר** – נאמר בבית
 103 המדרש, **הגיס שעלו** – שהוציאו אותם רותחים מן הצליה, והניחו
 104 אותם בקערה שאכלו בה בשר, וטעם הבשר בלוע בה. **רב אמר,**
 105 **אסור לאכלן בבוהתא** – אסור לאכול את הדגים הללו ביחוד עם
 106 מאכל של חלב, כגון כותח שהוא מין מאכל שמעורבים בו נסיובי
 107 החלב. **ושמואל אמר, מותר לאכלן** [את הדגים] **בבוהתא**. מפרשת
 108 הגמרא: **רב אמר אסור לאכלן בכותח, מפני שהבשר שטעמו בלוע**
 109 **בקערה נותן טעם הוא בדגים, ונמצא שאוכל טעם בשר עם החלב**
 110 **שכותח. ושמואל אמר מותר לאכלן בכותח, מפני שבבשר נותן**
 111 **טעם בך נותן טעם** הוא בדגים, כלומר, אין טעם הבשר עצמו
 112 מורגש בדגים, שהרי לא התבשלו עמו, אלא מורגש בהם טעם מעוט
 113 שקיבלו על ידי הקערה שבלעה את טעם הבשר, וטעם קלוש כזה
 114 אינו נחשב 'בשר' שיהיה אסור לאוכלו עם חלב.
 115 מוסיפה הגמרא: **והא דרב** – שמועה זו שנאמרה בשם רב, **לאו**
 116 **בפירוש איתמר** – לא נאמרה על ידו בפירוש, **אלא מכללא איתמר**

1 **שפיר בכרא עילו בשרא** – שהוא צולה כבד מעל בשר אחר. **אמר**
 2 **רב אשי, כמה יהיר** [גס רוח] **האי מרבנן** – תלמיד חכם זה, והלא
 3 **אימר** – מה שיכולים אנו לומר **דאמור רבנן** – שאמרנו רבותינו
 4 להכשיר בצליית כבד מעל הבשר כשעשה כך **בדיעבד**, אבל לעשות
 5 כך **לכתחלה, מי אמור** – וכי אמרו רבותינו שמותר.
 6 ממשיכה הגמרא לבאר דיני צליית כבד עם בשר: ונאף על פי שהתרנו
 7 לצלות בשר מעל הכבד, מכל מקום **אי איתא בי דוני** – אם יש מתחת
 8 לשיפוד כלי העשוי לקבל את השומן הנוסף מהבשר, **בשרא עילו**
 9 **בכרא נמי אסיר** – אסור לצלות אפילו בשר מעל הכבד, מפני שדם
 10 הכבד נוסף לתוך השומן ואוסרו. שואלת הגמרא: **ומאי שנא** – ובמה
 11 שונה דם הכבד שאוסר את השומן שבכלי **מדא בשרא** – מדם
 12 הבשר עצמו שאינו אוסר את השומן. משיבה הגמרא: **דא בשרא**
 13 **שכן** – דם הבשר דרכו לשקוע ולשכון בשולי הכלי, והשומן צף מעל
 14 גביו ואינו מעורב בו, אבל **דא בשרא** **קפי** – דם הכבד צף למעלה
 15 ומתערב בשומן ואוסרו.
 16 הגמרא מפרשת דיני כלים שנאסרו על ידי דם: **אמר רב נחמן אמר**
 17 **שמואל, סבין ששחט בה, אסור להותך בה מאכל רותח, משום**
 18 **שבית השחיטה רותח, ועל ידי הרתיחה נבלע דם הבהמה בסכין,**
 19 **וכשחותך בה מאכל רותח נפלט על ידי הרתיחה טעם הדם מהסכין**
 20 **ונבלע במאכל דוסרו.** ואם חתך בסכין זו מאכל צונן, טעם הדם אינו
 21 נפלט בצונן, ומכל מקום **אמרי לה בעיא תרחה** – יש אומרים
 22 שהמאכל טעון הרחה במים במקום החתך, **ואמרי לה לא בעיא**
 23 **תרחה** – יש אומרים שאינו טעון אפילו הרחה.
 24 הגמרא מפרשת האם כלי בולע דם גם על ידי מליחה: **אמר רב**
 25 **יהודה אמר שמואל, קערה ששמה בה בשר, אסור לאכול בה**
 26 **מאכל רותח, מפני שעל ידי המליחה בלעה הקערה מהדם שיצא**
 27 **מהבשר, וכשיאכל בה מאכל רותח יבלע טעם הדם במאכל.** מפרשת
 28 הגמרא: **ושמואל למטעמיה** – ומה שאמר שמואל לשיטתו אמר זאת,
 29 **דאמר שמואל, מליח** – דבר מלוח **הרי הוא פולט טעם ומבליעו**
 30 **במאכל שנוגע בו טעם שדותה מבליע טעם במאכל שנוגע בו, ודבר**
 31 **כבוש בחומץ, הרי הוא כבוש** – כאילו התבשל בחמץ, ואם כבוש
 32 איסור והיתר יחדיו בלע היתר מהאיסור כאילו נתבשל יחדיו.
 33 ומאחר שמליח הוא כרותח, כח המלח גורם לדם להבלע בקערה
 34 שבה נמלח הבשר.
 35 הגמרא מביאה דעה חולקת: **כי אתא** – כשבא רבין מארץ ישראל
 36 לבבל **אמר בשם רבי יוחנן, מליח אינו פרוחה וכבוש אינו**
 37 **במבושל.** דוחה אביי את דברי רבין: **אמר אביי, הא דרבין ליתא** –
 38 מה שאמר רבין בשם רבי יוחנן אינו נכון, **דהיא פינכא** – שהרי היה
 39 קערת חרס אחת **דהנה בי רבי אמי** – שהיתה בבית רבי אמי, **דמלח**
 40 **ביה בשרא** – שמלח בה בשר, **ותבריה** – ואחר כך שבר אותה, מפני
 41 שעל ידי המלח בלעה הקערה דם, וכלי חרס אין לו תקנה בהעלה.
 42 **מכדי** – והרי רבי אמי תלמיד דרבי יוחנן הנה – היה תלמיד של רבי
 43 יוחנן, **מאי טעמא תבריה** – מדוע שבר את קערותו, **לאו משום**
 44 **דשמינא ליה מנייה דרבי יוחנן** – האם לא מפני ששמע מרבי יוחנן
 45 **דאמר מליח הרי הוא פרוחה, ובודאי יש לנו לקבל את דברי רבי**
 46 **אמי בשם רבי יוחנן, שמליח כרותח, ולא את דברי רבין.**
 47 הגמרא מבארת שיש הבדל בדינים אלו בין שאר איסורים לבשר
 48 בחלב: **יתבי רב פהנא אחיה דרב יהודה קמיה דרב הונא** – רב
 49 כהנא אחיו של רב יהודה ישב לפני רב הונא, **ויתבי וקאמר** – וכך
 50 ישב ואמר, **קערה ששמה בה בשר, אסור לאכול בה רותח, מפני**
 51 **שהקערה בלעה דם במליחה, וצנן שחתכו בסכין של בשר, אף על**
 52 **פי שמתוך הליפתו של הצנן הוא בולע טעם בשר משמנונית הבשר**
 53 **הקרושה מן הסתם על גבי הסכין, מכל מקום מותר לאכלו במאכל**
 54 **חלבי הנקרא 'בוהתא', ואין בו איסור בשר בחלב.**
 55 מבררת הגמרא: **מאי טעמא** – מהו טעם ההיתר. משיבה הגמרא:
 56 **אמר אביי, האי** – צנן שנחתך בסכין של בשר, **היתרא בלע** – בלע
 57 טעם של בשר מותר, ובשעת הבליעה לא היה עדיין כל איסור, ואלו
 58 **האי** – קערה שנמלח בה בשר, **איסורא בלע** – כבר בשעת הבליעה

חולין דף קי עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה - עוז והדר" (ליום שישי) קמג

23 הבישול. פי סליק - כשעלה רב ספרא, אַשְׁכְּחִיהּ לְרַבּ וְרִיקָא - מצא
24 שם את רב זריקא ושאלו בדין הכבד. אַמַּר לִיהּ רב זריקא, אַנְא שְׁלִיקִי
25 לִיהּ לְרַבִּי אַמִּי וְאַבְל - אני בשלתי כבד לרבי אמי, ואכלו. כִּי אַתָּא
26 לְנַבְיָהּ - כשבא אחר כך רב ספרא לפני אבי ואמר לו את הדברים,
27 אַמַּר לִיהּ אבִי, לְמִיסַר נַפְשָׁה לֹא קָא מִיבְעִינָא לִי - אינני מסתפק
28 לענין הכבד עצמו האם הוא נאסר על ידי בישול או לא, מכיון שידוע
29 אני שהכבד טרוד בשעת בשולו לפלוט את דמו, ולכן אינו בולע
30 באותה שעה ואינו נאסר. כִּי קִמְבְּעִינָא לִי - מה שאני מסופק הוא
31 לענין לְמִיסַר חֲבִירָתָהּ - לאסור את חבירתה, כלומר, כאשר כבד
32 מתבשל בקדרה אחת עם בשר אחר, האם אותו בשר נאסר מפליטת
33 הדם היוצא מהכבד בבישול.
34 הקשה רב ספרא לאבִי: מַאי שְׁנָא לְמִיסַר נַפְשָׁה דְלֹא מִיבְעִינָא לָךְ
35 - מה שונה דין הכבד עצמו שלא הסתפקת שמא הוא נאסר, ובודאי
36 טעמך משום דְתַנְּן במשנה במסכת תרומות (פ"ג מ"א) 'הכבד אֵינְהּ
37 נְאִיסְרָה', אם כן גם לענין לְמִיסַר חֲבִירָתָהּ - לאסור בשר אחר
38 המתבשל עמו נָמִי לֹא תִבְעִי לָךְ - גם כן אל תסתפק, משום דְתַנְּן
39 באותה משנה עצמה, הַכְּבֵד אִיסְרָתָהּ חֲתִיכוֹת בֶּשֶׂר הַמֵּתבְשָׁלוֹת עִמָּה,
40 וְאֵינְהּ נְאִיסְרָתָהּ מֵהַדָּם הַנִּפְלַט מִמֶּנָּה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא פּוֹלְטַת דָּם בְּשַׁעַת
41 הַבִּישוּל, וְאֵינְהּ פּוֹלְעַת מִתּוֹךְ שֶׁהִיא טְרוּדָה לִפְלוֹט.
42 אַמַּר לִיהּ אבִי לרב ספרא, דִּילְמָא תִּתֵּם - שמא המשנה שם עוסקת
43 בְּכַבְדָּא דְאַיְסוּרָא - בדין כבד האסור באכילה, כגון כבד של בהמה
44 טריפה,

1 מְלִית שְׁאוּלָה, כָּל שְׁלִישִׁים יוֹם הֵרָאשׁוּנִים, פְּמוּדָה מִן הַצִּיצִית.
2 ועדיין לא חלפו שלשים ימים מעת ששאלתי את הטלית.
3 ממשיכה הגמרא לספר: אִדְהָכִי - בעוד שהיו עסוקים בדברים אלו,
4 אֵייתִיהּ לְהֵהוּא נִבְרָא דְלֹא הָוּה מוֹקֵר אַבְוָה וְאַמִּיהּ - הביאו לבית
5 דינו של רב חסדא אדם אחד שלא היה מכבד את אביו ואמו,
6 בְּפִתּוּהוּ - קשרו אותו אל העמוד כדי להלקותו ולכופו לכבדם. אַמַּר
7 לְהוּ רמי בר תמרי, שְׁבִקוּהוּ - עזבוהו, דְתַנְּנָא בְּרִייתָא, כָּל מִצְוֹת
8 עֲשֵׂה שְׂמַתָּן שְׁבִרָה בְּצַדָּה - שמפורש בתורה השכר שינתן על קיום
9 המצוה, אִין בֵּית דִּין שְׁלִמְפָּה מוֹזְהָרִין עָלֶיהָ - בית דין אינם מצווים
10 לכפות לקיימה. ומצות כיבוד אב ואם מתן שכרה מפורש ביצדה,
11 שנאמר (שמות ב' יב) 'כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאֲרְכוּן יָמֶיךָ עַל
12 הָאָדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ'.
13 רב חסדא משבח את רמי בר תמרי: אַמַּר לִיהּ רב חסדא לרמי בר
14 תמרי, הוֹינָא לָךְ דְחֲרִיפִת טוֹבָא - רואה אני אותך שאתה חריף
15 ביותר. אַמַּר לִיהּ רמי בר תמרי לרב חסדא, אִי הוּיִת בְּאַתְרֵיהּ דְרַב
16 יהודה - אילו היית במקומו של רב יהודה אֲתוּינָא לָךְ הוֹרְפָאִי -
17 הייתי מראה לך את חריפותי, שהיא גדולה ממה שאתה סבור.
18 מתוך הגידון על בישול כחל בקדרה, עוברת הגמרא לדון על בישול
19 כבד בקדרה. מספרת הגמרא: אַמַּר לִיהּ אַמִּי לְרַב סְפָרָא, כִּי סִלְקַתְּ
20 לְהִתֵּם - כשעתלה לארץ ישראל, פְּעִי מִיְיָהוּדָה - תשא אל חכמי
21 ארץ ישראל, כְּבָרָא מַה אֲתוּן בֵּיהּ - מה סוברים אתם בדין הכבד,
22 האם מותר לבשלו בקדרה, או לא, מפני שהוא פולט דם בשעת

המשך ביאור למס' חולין ליום שבת קודש עמ' ב

32 הוּו יתְבִי - היו יושבים תד בְּהָאִי גִיסָא דְמַכְרָא דְסוּרָא - אחד מהם
33 היה בעד זה של הגשר שבו עוברים את הנהר מול סורא, וְתד בְּהָאִי
34 גִיסָא דְמַכְרָא - וחבירו היה מצידו השני של אותו גשר. לְמַר אֵייתו
35 לִיהּ - לאחד מהחכמים הללו הביאו לפניו דְגִים שְׁעָלוּ רוֹתְחִים
36 בְּקַעְרָה בִּשְׂרִית וְאַבְל אותם בְּכוּתָהּ, וְלְמַר אֵייתו לִיהּ - ולפני חבירו
37 הביאו תַּאנִּים וְעַנְבִּים כְּשֶׁהִיא בְּתוֹךְ [ו-באמצע] הַסְּעוּדָה, וְאַבְל
38 אותם באותה שעה וְלֹא כְרִיךְ - ולא בירך על אכילתם. מַר אַמַּר לִיהּ
39 לְחֲבִירָהּ - אחד החכמים אמר לחבירו, יְתָמָא - עושה בלא דעת, עָבַד
40 רַבָּךְ חֲבִי - וכי רבך נהג כך, ועל מה סמכת במעשיך, וְמַר אַמַּר לִיהּ
41 לְחֲבִירָהּ - ואף חבירו אמר כנגדו, יְתָמָא - עושה בלא דעת, עָבַד רַבָּךְ
42 חֲבִי - וכי רבך נהג כך. מַר אַמַּר לִיהּ לְחֲבִירָהּ - החכם שאכל בכותח
43 דגים שעלו בקערה השיב לחבירו, אַנְא כְּשִׁמוּאֵל סְבִירָא לִי - אני
44 סובר כשמואל שהתיר לאוכלם בכותח. וְמַר אַמַּר לִיהּ לְחֲבִירָהּ -
45 והחכם שאכל תאנים וענבים באמצע הסעודה ללא ברכה השיב
46 לחבירו, אַנְא כְּרַבִּי חֵיִיא סְבִירָא לִי - אני סובר כרבי חייא שפסק כך,
47 דְתַנְּנִי רַבִּי חֵיִיא - שרבי חייא שנה ברייתא, בְּרַכַּת הַפֶּתַּח פּוֹטְרָתָא אַת
48 כָּל מִינֵי הַמַּאֲכָל מִבְּרַכָּה, בִּין מִבְּרַכָּה שֶׁלִּפְנֵי הַמּוֹזֵן וּבִין מִבְּרַכָּה
49 אַחֲרוֹנָה. וְכֵן הַמְּבָרַךְ עַל הַיַּיִן פּוֹטֵר בְּכָךְ אַתְּ כָּל מִינֵי הַמְּשַׁקֵּין מִחֻיּוֹב
50 בְּרַכָּה.
51 הכרעת ההלכה בדין נותן טעם בר נותן טעם: אַמַּר חֻזְקִיהּ מְשׁוּם
52 אַבְיִי, הַלְכָתָא - כך הוא פסק ההלכה, דְגִים שְׁעָלוּ בְּקַעְרָה מוֹתֵר
53 לְאוֹכְלֵן בְּכוּתָהּ כְּדַבְרֵי שְׁמוּאֵל, וּמְשׁוּם שְׁאִינוּ אֵלֶּא נוֹתֵן טַעַם בְּרוֹתֵן
54 טַעַם. אַבְל צְנֻן שְׁחֲתָבוּ בְּסַכִּין שְׁחֲתָדָה בְּתָ קוֹדֵם לְכֹן בְּשַׂר, אִסוּר
55 לְאוֹכְלוּ בְּכוּתָהּ מִפְּנֵי שֶׁלִּפְעַמִּים הַסְכִּין שְׁחֲתָבוּ בָּהּ בֶּשֶׂר אֵינְהּ
56 מְקוּנָחַת הֵיטֵב, וּבִלַּע הַצְּנֻן טַעַם בֶּשֶׂר מִשְׁמַנּוּנֵית הַבֶּשֶׂר עֲצֻמָּה, וְהִי
57 זֶה טַעַם רַאשׁוֹן וְאִינוּ נוֹתֵן טַעַם בְּרוֹתֵן טַעַם. וְעוֹד, שִׁמְתוֹךְ חֲרִיפּוֹתוֹ
58 שֶׁל צְנֻן הוּא בּוֹלַע אֶת הַטַּעַם הַבּוֹלַע בְּסַכִּין יוֹתֵר מִהַבְּלִיעָה שְׁבוֹלְעִים
59 דְגִים רוֹתְחִים מִהַקְּעֵרָה הַבִּשְׂרִית, וְהַדּוּחַק שְׁדוּחַק הַסְכִּין בְּצַנֻן גּוֹרֵם
60 לַטַּעַם הַלִּפְלַט מִהַסְכִּין וְלַהֲבַלַּע בְּצַנֻן. וְהֵנִי מִיָּלִי - ודברים אלו אינם
61 אמורים אלא בְּצַנֻן

1 - מכלל דבריו למדו זאת, וכך היה המעשה, דְרַב אִיקְלַע לְבִי רַב
2 שִׁימִי בַר תִּימָא בַר כְּרִיָּה - שרב הזדמן לבית רב שימי בר חייא בן בנו,
3 וְחָשׁ כַּאֲב גְּעִינִי, עָבְדוּ לִיהּ - עשו לו מסמנים של רפואה שְׁיִיפָא
4 [מ-משחה] לְמַשׁוּחַ בַּה אֶת עֵינָיו בְּצַעֲנָא - בקערה. בְּתַר הָכִי - לאחר
5 מכן רָמַז לִיהּ בְּשׁוּלָא בְּגוּוָה - הכניסו לתוך אותה קערה תבשיל
6 עֲבוּרוֹ, טַעִים לִיהּ טַעֲמָא דְשִׁיפָא - הרגיש רב בתבשיל את טעם
7 המשחה, אַמַּר להם, יְהִיב טַעֲמָא כְּפִילֵי הָאִי - המשחה נתנה בקערה
8 טעם כל כך מרובה שמורגש בתבשיל שהזנוח בקערה אחריה.
9 והשומע סבר שכוננת רב לומר שבכל מקרה טעם שנבלע בקערה
10 מורגש בתבשיל שהזנוח בה לאחר מכן, אף על פי שהוא טעם שני.
11 דוחה הגמרא: וְלֹא הִיא - אין ראייה ממעשה זה, שְׁהִי שְׁאִנִּי הִתֵּם
12 בְּסַמְנֵי רַפּוּאָה דְנִפְיֵשׁ מִרְדָּה טַפִּי - ממעירות מרובה ביותר, ולכן
13 טעמים מורגש גם בתבשיל שיונח במקומם לאחר מכן, ואין להוכיח
14 שכך הוא הדין בכל טעם שיבלע בקערה.
15 הגמרא מביאה מעשה בענין זה: דְרַב אֱלֶעָזָר הָוּה קָאִים קָמִיהּ דְמַר
16 שְׁמוּאֵל - היה עומד לפני שמואל ומשמשו בסעודה, אֵייתו לְקָמִיהּ
17 - הביאו לפני שמואל דְגִים שְׁעָלוּ כְּשֶׁהִם רוֹתְחִים בְּקַעְרָה בִּשְׂרִית,
18 וְקָא אַבְיִל - ואכלם שמואל בְּכוּתָהּ חֲלִבִי. יְהִיב לִיהּ - נתן שמואל
19 גם לרבי אלעזר לאכול מדגים אלו, וְלֹא אַבְל, מִפְּנֵי שֶׁהִיא תַלְמִידוֹ
20 שֶׁל רַב שְׁאִסֵּר לְאוֹכְלֵם בְּכוּתָהּ. אַמַּר לִיהּ שְׁמוּאֵל לְרַבִּי אֲלֵעָזָר,
21 לְרַבָּךְ יְהִיבִי לִיהּ וְאַבְל - אני נתתי דגים כאלו לרבך, רב, ואכל מהם,
22 וְאַתָּ לֹא אַבְלָת - ואתה אינך אוכל, וּמַחֲמִיר יוֹתֵר מִרַבָּךְ. אַתָּא - בא
23 רבי אלעזר לְקָמִיהּ דְרַב - לפני רב, וְסִיפֵר לוֹ אֶת דְּבַרֵי שְׁמוּאֵל. אַמַּר
24 לִיהּ - שאל רבי אלעזר את רב, הָרַד בֵּיהּ מַר מְשַׁמְעִיתָהּ - וכי חזר
25 בו רבינו משמועתו, והתיר לאכול בכותח דגים שעלו בקערה. אַמַּר
26 לִיהּ רב לרבי אלעזר, חָס לִיהּ לְזַרְעֵיהּ דְאַבָּא בַר אַבָּא - חלילה לו
27 לשמואל שהוא בנו של החסיד הגדול אבא בר אבא דְלִיקְסִי לִי מִיּוֹד
28 וְלֹא סְבִירָא לִי - שיאכיל אותי דבר שלדעתי הוא אסור באכילה,
29 והרי אני לא חזרתי משמועתי, והמעשה שסיפרת בשם שמואל לא
30 אירע מעולם.
31 מביאה הגמרא מעשה נוסף בענין זה: דְרַב הוֹנָא וְרַב חֵיִיא בַר אֲשִׁי